UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Quarta q[ue]stio cause supra p[ro]xime est: an act[us] [con]iugalis sit p[ro]hibit[us] te[m]pore orationis? Sic.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

ptiſmo. Supponit etiam ꝙ quilibet in morte ſua non tm̄ debet timere penam, ſed etiam ſperare gloriam.

Omiſit magiſter queſtionem poſitam in themate tanq̄ nihil dubitationis habentem: q: quocū tempore exactus ſemp tenetur debitum reddere. xxvij.q.ij.ſi tu.ꝛ.j. ꝓxi.q.ca.j.et ponit aliam ſatis affinem an liceat tempore orationis vacare coniugali operi in exigendo, et ſuper hoc nota diuerſas opiniones: nam quidā inherentes iſtis capit. dicunt ꝙ tempore orationis non debet quis cognoſcere vxorem ſuam. Alij vero intelligunt ea de conſilio tu mediā viam teneas. Maior em̄ medijs gratia rebus ineſt. Dic ergo ꝙ quandoq̄ eſt preceptum non cognoſcere eā: quandoq̄ conſiliū. Preceptū eſt ꝙ in his diebus non cognoſcat eam cauſa ſaturande libidinis: nam cū al's peccat venialiter, maxime tamē cauſa incontinētie ſm̄ nos ſic eam cognoſcendo in his dieb' peccat mortaliter. Cōſilium vero eſt vbi vult cognoſcere eā cauſa ſobolis, vel vitande fornicationis. hec oīa intelligas in exigente. nā vt premiſi, ſemper exactus tenet reddere debitū, licet exigens hoc tempore peccet. arg. ſ. ea.qō.v.noluit. Dicunt tamē quidam ꝙ ſi ei conſtaret ꝙ [illegible] vxor peteret debitum cauſa libidinis explende, non ei reddet.

Open coniugali an liceat tēpore orationis vacare.

† vt ſ. ꝛ Jnf.

Arg. iiij.q. ij. nachobono. in. C. de ſdal. l. ſtacus.

Infideles qui dicunt,

¶ Qo ꝗuis. ¶ Caſus. Dicit hug. ꝙ hec ſūt verba Augu. viq̄ ibi, Dixit cōuerſum. Uel poteſt dici ꝙ oīa ſunt verba Augu. viq̄ ad finē. et loquitur Augu. de ſe in tertia perſona.

j. Cor. xiij. a.

† Al'as non timeat ꝓ pena ſ; amet ꝓ gloria.

Q ¶ Uod autem. ¶ Hec. q. diuidit i. iiij. partes, Jn quarū pma ꝓbat magr̄ ſupficialiter ꝙ tpe feſtiuo vel ieiunij null' debet vxorem ſuā cognoſcere: quod eſt conſiliū. Scda ibi: Cum ꝓpria. Tertia ibi: Hinc etiam. Quarta ibi: Hoc aūt. Joan. de fan.

Ezec. xxxiij. c.

¶ Caſus. Hic intitulatur. iiij. q. qua querit an tpe orationis quis valeat reddere debitum vxori: vt tpe quadrageſimali ꝛ ieiunijs ſtatutis et vigilijs apoſtoloꝝ et ſimilibus: ꝛ dicit Hu. ꝙ exactus ſemper tenet reddere: alioquin mortalit̄ peccat: vt. ſ. xxvij. qō. ij. ſi tu abſtines. ſ; vtrum poſſit exigere, de hoc diuerſe ſunt opiniões. Nā quidam inherētes iſtis dicunt ꝙ tēpore orōnis nō dʒ qs reddere debitū vxori. Alij intelligūt ea de conſilio. Tu autē dicas ꝙ cauſa incontinētie vel filiorū poteſt eam cognoſcere ꝛ exigere debitū: nec precipitur ei vt abſtineat, ſ; ſub forma ꝓhibitionis diſſuadetur ei. ſed ex cauſa ſaturande libidinis nō debet exigere: quia tunc mortalit̄ peccat ſ; Hu. ſm̄ alios venialit̄. Et hoc itelligas in exigente.

a ¶ Quod autē.

bonis opibus, vt vitā mortuo īpetret. ſcriptū eſt em̄ ſine charitate neminem ſaluū eſſe. nō itaq̄ in ſolo timore viuit homo, quem ergo ſero penitet, opʒ non ſolū timere deū iudicem, ſed et iuſtum diligere. nō tm̄ † penā timeat, ſ; anxiet̄ ꝓ glīa. dʒ em̄ dolere de crimine ꝛ de oī predicta varietate ei'. Q ꝺ ꝗuis lʒ de ei' ſalute Augu. potuit dubitare, credo quidem illi q̄ dixit: Quacūq̄ hora ingemuerit pctōr, ꝛ cōuerſus fuerit, vita viuet ꝛ nō morieт̄. dixit cōuerſum, nō tantū ꝯſum vita viuere. Uerſū quidem viuere puto, qui dolet de crimine: cōuerſum q̄ dolet de oī ei' quā expoſuim' varietate. Uertit̄ a pctō q̄ iam vult dimittere pctm̄. cōuertit̄ q̄ iā totus ꝛ oīno vertitur: qui iā non tm̄ penas nō timet, ſed ad bonum dn̄i feſtinat tendere: que cōuerſio ſi cōtigerit alicui etiā in fine, deſperandū non eſt de eius remiſſione. ſ; qm̄ vix vel raro eſt tam iuſta cōuerſio, timēdum eſt de penitente ſero. quē em̄ morbus viget, ꝛ pena terret, ad verā vix venit ſatiſfactionē, maxime cum filij q̊s illicite dilexit, ſint preſentes, vxor ꝛ mūd' ad ſe vocēt. Multos em̄ ſolet ſerotina penitentia decipere: ſed qm̄ de' ſemp potēs eſt, ſemp etiā in morte iuuare valet qb' placet. cū ita ꝙ op' ſit nō hoīs, ſed dei, fructifera pnīa: inſpirare eā pōt q̄ncunq̄ vult ſua mīa et remunerare ex mīa q̊s pōt dānare ex iuſtitia: ſed qm̄ multa ſunt q̄ īpediūt ꝛ lāguētē retrahūt, piculoſiſſimū eſt et īteritui vicinū ad mortē ꝓtrahere pnīe remediū: ſ; magnū eſt cui de' tūc inſpirat. ſi q̊s em̄ eſt q̄ per verā pnīam expectat dei clementiā, maiorē ſentiet dei bonitatē ſua neq̄tia. ſed ſi etiā ſic cōuerſus fuerit, vita viuet et nō morieт̄: nō ꝓmittim' tm̄ ꝙ euadet oēm penā: nā pri' purgādus eſt igne purgatiōis, q̄ ī aliud ſclm̄ diſtulit fructū cōuerſionis. Hic autē ignis etſi etern' nō ſit, miro tm̄ mō grauis eſt. excellit em̄ omnē penā quā vnq̄ aliq̊s paſſ' eſt ī hac vita. nūq̄ in carne tāta inuenta eſt pena: lʒ mirabilia martyres paſſi ſint tormēta, ꝛ multi neq̄ter quāta ſepe ſuſtinuerūt ſupplicia. Studeat ergo q̄ſq̄ ſic delicta corrigere vt poſt mortē nō oporteat talē penaʒ tolerare. q̄dā em̄ pctā ſūt mortalia q̄ in pena fiūt vitalia: nō tm̄ ſtatim ſanant̄. ſepe em̄ eſt q̄ moreret̄ niſi medicaret̄, nō tm̄ ſtatim ſanat̄. lāguet victur' q̄ pri' erat moriturus'. q̄ aūt īpenitens morit̄, oīno morit̄, et eternaliter cruciat̄. q̄ aūt īpenitēs finit̄: ſi ſemp viueret, ſēp peccaret. at dei eſt miſerentis ꝙ operat̄ finem peccādi. ob hoc etiā ſine fine torq̄bit̄: q: nunq̄ virtute ditabit̄ ſemper plenus iniquitate. ſemp ſine charitate torquebitur ſine fine.

¶ Queſtio.iiij.

Q Uod autē [a] oratiōis tpe cōiugali opi alicui non lʒ vacare beatus Hieronī. in quodā ſermone ſcribit ita dicens.

¶ Tempore quo vxori debitum redditur, a carnib' agni abſtinere oportet.

S Ciatis fratres chariſſimi quoniam quicūq̄ vxori debitum reddit, vacare nō poteſt orationi, nec de carnibus agni comedere debet. Item ſi panes propoſitionis ab his qui vxores ſuas

S Ciatis frēs chariſſimi. ¶ Caſus. Oſtenditur in hoc capitulo ꝙ continentia precedente debet quis accedere ad euchariſtiā, et hoc probat Hierony.

j. Re. xxj.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

argumentando de pane propoſitionis ad panem qui de celo deſcendit: non ꝙ nuptias condemnaret, ſed quia eo tēpore quo manducaturi ſumus agnū, eſt a carnalibus operibus abſtinendum. Sequentia ca. intelliguntur ſm premiſſam diſtinctionem, vel de cōſilio, vel cum exigitur debitum cauſa libidinis ſaturāde.

a ¶ Deſcēdit. q̄liter deſcendit, habes de cōſe. diſt. ij. ſicut eſt verus.

b ¶ Non poteſt. Propter reuerentiam ſacramēti. Uł intellige cum cauſa ſaturande libidinis cōmiſcet̄ ei, vel cōſiliū eſt. al's cum ex neceſſitate tenet̄ reddere: vt. j. q. proxi. ca. j. quare puniretur, cum tantū pro mortali abſtinēdum ſit a corpore chriſti. j. de cōſe. diſt. ij. quotidie. et ca. ſi non ſunt.

c ¶ Cōplexibus. Et cauſa libidinis explende ſm quoſdam.

d ¶ Debeamus. quātū in nobis eſt: alter tamen peccat in exigendo, ſed reliquus non peccat reddendo. naꝫ etſi peccat q̄ precipit, non tamen peccat q̄ obedit. xxiij. q. j. quid culpat̄. verſ⁹ finem.

e ¶ Quotiēſcūq. ¶ Feſtiuitates. de q̄bus inuenio in his capitulis. ꝛ. j. de ꝯſe. di. iij. ca. j. h.

tetigerāt, comedi nō poterāt: quāto magis ille panis q̄ de celo deſcēdit[a], nō pōt[b] ab his qui ꝯiugalib⁹ pauloante heſere cōplexib⁹[c] violari atq̄ ꝯtingi: nō ꝙ nuptias ꝯdēnem⁹, ſꝫ ꝙ eo tēpore q̄ carnes agni māducaturi ſum⁹, vacare a carnalib⁹ operib⁹ debeam⁹[d].

Item Auguſtinus.

¶ A ꝯiugali ꝯcubitu in ſctoꝝ ſolēnitatib⁹ eſt abſtinendū.

Quotiēſcūq̄ aūt dies natalis dn̄i aut reliq̄ feſtiuitates[e] aduenerit, nō ſolū ab infideliū[f] ꝯcubinarū ꝯſortio, ſꝫ etiā a ꝓprijs vxorib⁹ abſtinere debemus.

Item Ambro. in ſermone de aduentu domini.

¶ Diebus ieiunioꝝ a ꝓprijs vxorib⁹ abſtinere oportet.

Fratres[g] nō ſolū debet̄ ab oī imūditia abſtiere, ſꝫ etiā ab vxorib⁹ ꝓprijs ſtudioſiſſime ꝯtineat̄: null⁹ oīno vxori ſue ieiunioꝝ dieb⁹ ꝯiūgat̄.

Item ſuper epiſtolam primā ad Corinthios.

Si cauſa ꝓcreandoꝝ filioꝝ ducitur vxor, non multū tēpus cōceſſum[h] videt̄ ad ipſum vſum: qꝛ ꝛ dies feſti, ꝛ

f ¶ Ab infideliū. Infideles eos vocat q̄ peccāt mortal'r. ar. xxiij. q. iiij. forte. Uel qꝛ nō ſeruāt fidē amicis ſuis. Uel ad differētiam fidelis. xxiiij. diſt. chriſtiano.

g ¶ Fratres. Conſilium eſt.

h ¶ Si cauſa. ¶ Cōceſſum. ꝛ ita videt̄ ꝙ aliquod tēpus prohibitū ſit in quo non debeat vxorē ſuam cognoſcere cauſa ſobolis ꝓcreande, ꝛ ita non eſt cōſiliū: ſed fac vim in eo qđ dicit videtur: non enim dixit non eſt. Uel intelligas in caſu in quo loquit̄ ca. quādo ſcꝫ cognoſcit eā cauſa ſobolis: qꝛ forte in eo caſu nō debet ad eam accedere, ſecus ſi cauſa incontinentie.

i ¶ Proceſſionis. Id eſt rogationum: vt. j. de conſe. diſtin. iij. pronunciandum.

k ¶ Conceptus. Ex quo. ſ. partus incipit moueri. hoc etiā conſiliū eſt ſm nos, ſicut etiā de mēſtruata, diſtin. v. ad eius vero. lꝫ h. contradicit.

l ¶ Legem. ſ. di. v. §. j. Io.

m ¶ Chriſtiano, xxviij. q. j. ſic enim.

n ¶ Non licet. Id eſt non expedit, ꝛ ita licitum dupliciter dicitur. — Licitū dupl'r dr.

o ¶ A licitis. Propter hoc ꝛ illud. j. eo. nec vxorem. Dic omnia hec de conſilio intelligenda.

p ¶ Ex conſenſu. Hoc non eſt in apl'o, ſed ibi eſt ſenſus authoritatis apl'i. vnde eſt ar. ꝙ potius ſit ſenſus authoritatis apoſtoli attendend⁹ q̄ verba. ex̄ de verb. ſig. propterea.

q ¶ Orationi. ſꝫ dicit authoritas, non deſinit orare q̄ bene facit. ſꝫ quilibet reddēdo debitum bene facit, ꝑ orat: quare ergo ceſſabit vt orationi vacet? Reſpon. orare hic ſtricte ſumit̄, ſm ꝙ oratio fieri debet in eccleſia. Uel hoc de exigente, aliud in reddente. extra de cōuer. coniug. quidā. Itē nonne quotidie eſt orandum? Uidetur ergo ꝙ iugis continētia indicenda ſit cōiugatis. ſꝫ nomine oratiōis tēpus deputatum ieiunijs quib⁹ ſic frequentius nitit̄ oratio, intelligit̄: vt tēpus quadrageſimale, ꝛ quatuor tēporum, et ſanctorum vigilie. extra de obſer. ie. in conſilium. — Orare nō deſinit q̄ bene facit. — j. cor. vij. a. — Ad h⁹ xxxj. di. c. ij. ꝛ. c. ſi laic⁹. xxxvj. di. c. vl. ſic.

dies ꝓceſſionis[i], ꝛ ipſa ratio cōcept⁹[k] ꝛ part⁹ iuxta legē[l] ceſſare vſum carnis his debere temporibus demonſtrant.

Itē Aug. in lib. queſtionū veteris ꝛ noui teſtamenti.

¶ Uxoris vſus certis diebus ceſſare iubetur.

Chriſtiano[m] cum vxore ſua aliq̄n ꝯuenire lꝫ, aliq̄n nō lꝫ[n]: ꝓpter ꝓceſſionis eñ dies ꝛ ieiunioꝝ aliq̄n nō lꝫ conuenire, qꝛ a licit̄[o] etiā abſtinendum eſt ad tēp⁹ vt facili⁹ impetrari poſſit qđ poſtulat̄: vnde apoſtol⁹ ex cōſenſu[p] ait: Abſtinendū eſt ad tēp⁹, vt expediti⁹ vacet̄ orationi[q]: nā etiā ſm legē[r] in ieiunio cedere et iurgari nō licet, poſtea vero licet.

Item Ioannes Chryſoſto.

¶ Nō vere penitētiā agit q̄ cōtinētiā non ſeruat.

Qui in caſtigatiōe[ſ] vict⁹[t] ſe dicit agere penitētiā, fruſtra hoc ſermone ꝓmittit, niſi egrediat̄[v] de cubili ſuo, ꝛ ieiunio continētiā addat.

Item Gregorius.

¶ Ab ingreſſu eccleſie tēperare ſe debet vir cū ꝓpria vxore dormiens.

Vir cū ꝓpria vxore dor-

r ¶ Nā etiam ſm legem. forenſem. i. Romanam: vt. C. de fer. quadraginta. vel moſaicā vbi dicitur: ecce ad lites ꝛ contentiones ieiunatis, ꝛ percutitis pugno impie. xviij. diſt. impietatis. Uel canonicā. xv. q. iiij. placita. Io. — ij. ps

Qui in caſtigatione. ¶ Caſus. Si q̄s inter dei flagella pctm̄ cognoſcit: ꝛ penitet quātū in ſe eſt, ab operibus carnis debet abſtinere.

ſ ¶ Qui in caſtigatione. ſcꝫ flagellorum. — Scꝫ qꝛ flagellat̄ ꝛ caſtigatur a deo ſm h.

t ¶ Uict⁹. i. conuict⁹ ꝛ coniunct⁹. Uel melius victus genitiui caſus: quaſi in abſtinentia ꝛ pietate, ſcꝫ ieiunādo, et in ieiunijs caſtigando.

v ¶ Niſi egrediatur. quātum in ſe eſt. vel ſi vxor cōſentiat: vt. j. eo. apoſtolus.

Vir cū ꝓpria. Hec eſt. ij. pars. q. in q̄ ꝓbat̄ q̄n eſt pctm̄ cognoſcere vxorē ſuā, ꝛ q̄n nō. Io. de fan.

¶ Caſus. Gre. hic pmo tractat de eo q̄ cauſa incōtinentie vitāde ſuā cognoſcit vxorē. Secundo de eo q̄ cauſa ꝓlis habēde. Tertio de eo q̄ cauſa libidinis ſue ſaturāde. In pmo caſu ꝯſulit ab ingreſſu eccleſie temporaliter ceſ-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

miens niſi lotus aqua eccleſiā intrare [a] non dȝ cū̄uis diuerſe hominū nationes de hac re diuerſa ſentiant atq̃ alia cuſtodire videant̄: Romanoꝝ tamē ſemper ab antiquioribus vſus [b] fuit poſt admixtionem proprie vxoris ⁊ lauacri purificationē querere, et ab ingreſſu eccleſie paululum tēperare: nec hoc dicētes culpādū putamꝰ eſſe ꝯiugiū, ſed q̄ ipſa licita admixtio cōiugis ſine voluptate [c] carnis fieri non poteſt [d], ideo a ſacri loci ingreſſu eſt abſtinendum, q̄ voluptas ipſa ſine culpa nulla tenꝰ eſſe poteſt: nō eīm de adulterio vel fornicatione, ſȝ de legitimo matrimonio ſuſceptus erat q̄ dicebat. Ecce eīm in iniquitatibꝰ [e] cōceptꝰ ſum ⁊c. Oportet itaq̃ legitimam carnis eſſe copulam, vt cauſa ꝓlis ſit, non voluptatis: ⁊ carnis cōmixtio creandoꝝ liberoꝝ ſit grā, non ſatiſfactio vitioꝝ [f]. Si quis vero ſua cōiuge nō cupidine voluptatꝭ captꝰ, ſed ſolummodo creādoꝝ liberoꝝ gratia vtitur iſte ꝑfecto ſiue de ingreſſu eccleſie, ſeu de ſumēdo dominici corporꝭ ſanguiniſq̃ myſterio, ſuo eſt iudicio relinquēdꝰ: q̄ a nobis ꝓhiberi [g] non debet accipere, q in igne [h] poſitus neſcit [i] ardere: cum enim non amor ꝓcreande ſobolis, ſed voluptas [k] dominatur in opere cōmixtionis, habēt cōiuges etiā de cōmixtione ſua qd defleant [l]: tūc autē [m] vir q̄ poſt admixtionem cōiugis aqua lotꝰ fuerit, etiam ſacre cōmunionis valet myſteriū accipere, cum ei ſm̄ prefinitam ſentētiam eccleſiam licuit intrare. Hinc etiam [n] in diebꝰ abſtinentie nuptie celebrari ꝓhibentur.

Unde in Laodicen. concilio legitur.

ſandū, ⁊ hoc conſiliū approbat vſus Romanoꝝ: non ad condēnationē nuptiarū, ſȝ quia ꝯiugalis cōmixtio nō poteſt fieri ſine culpa, vt probatur authoritate David. In ſcdo caſu reliq̄t arbitrio viri an intret eccleſiam vel non. In tertio caſu precepit q̄ ante ablutionem mētis ad ſacram cōmunionem non accedat. Hug. vero ſic ponit. In principio loquitur quando vir accedit ad vxorē cauſa incōtinētie, in medio q̄n cauſa liberorū, circa finē q̄n cauſa libidinis exſaturāde. In primo caſu conſulit viro vt lauetur aqua, et aliquantulū ceſſet ab ingreſſu eccl'ie: qd fit ad reuerentiam loci ꝓpter peccatū qd fit in tali coitu, et ꝓpter corporalē coinq̄nationem. In ſcdo caſu relinquitur ſuo arbitrio, et de intrando eccleſiam, ⁊ de accipiendo corpus Chriſti. In tertio nil de hoc vel de illo ſtatuit̄, ſȝ oſtendit q̄ peccat grauiꝰ q̄̄ i duobus p̄mis caſibꝰ. *ps. l.*

a Intrare. Uidetur ergo q̄ multo fortiꝰ q̄s ꝓhibēdꝰ ſit ab ingreſſu eccleſie ꝓ mortali, cum hic impediat̄ ꝓ veniali: ⁊ ita q̄ eſt in mortali, nō debet eccleſiā ingredi, qd q̄dā admittunt. xxj. diſt. cleros. in fi. ⁊ xj. q. iij. nullꝰ ſacerdotū. ⁊ de pe. diſt. j. q̄ ſanctꝰ ſacerdos eſt. qd nō eſt verū, niſi ſit excōicatꝰ. xj. q. iij. excōicatos. ⁊ ca. cū excōmunicato. vel interdictꝰ, ex de of. deleg. ſane de illis ꝯſtat. vel niſi ſint ꝯtumaces. xj. q. iij. q̄ iubēte. vel penitētes, l. diſt. in capite. ⁊ q̄dā ſacrilegi. lxxxj. diſt. ſi q̄. v. q. ij. preſenti. ⁊ xij. q. ij. de viro. al's q̄libet poteſt ingredi: vt de ꝯſe. diſt. j. epiſcopꝰ nullū. j. q. j. q̄ ſtudet. vbi dicit̄ q̄ dn̄s admiſit omnes peccatores intrare eccleſiā preter ſimoniacos: potiꝰ eīm frequētabit eccleſiam q̄ eſt in mortali, vt dn̄s eum ꝯuertat per ꝟba ſacerdotis. vt. ſ. de pe. di. v. falſas. in fi. Qd ergo hic dicit̄, dictū eſt ꝓpter reuerētiā ſacri loci, ⁊ ꝓpter corporalem viri inquinationē magis q̄̄ ꝓpter peccatum. *Eccl'ie ingreſſus an ſit alicui pro mortali ꝓhibendus.*

b Uſus. Arg. ꝓ ꝯſuetudine Romane eccl'ie ſeruanda, ⁊ verū eſt cū hoc docet. xj. diſt. nolite.

c Uoluptate. ⁊ ita coitꝰ non pōt fieri ſine peccato. hic applaudit ſibi H. ⁊ ſumit opinionē q̄ nunq̄̄ opus cōiugale ſine peccato poteſt exerceri: vnde etiā q̄ debitū reddit, peccat venialr̄, q̄ ſemper eſt ibi q̄dā pruritꝰ ⁊ voluptas in emiſſione ſpermatꝭ: ⁊ ideo chriſtꝰ noluit naſci ex coitu, quia nō poteſt fieri ſine peccato ⁊c. † xxvij. q. ij. omne. ad finē. videt̄ ergo q̄ teneat̄ aliq̄s peccare, quia tenetur reddere debitum: vt. xxvij. q. ij. ſi tu. ⁊ ȷ̄. q. xxi. c. j. nec poteſt reddere niſi peccet, ergo tenet̄ peccare. ſed hoc arg. non valet. Inſtat. h. pbr̄ tenet̄ cantare miſſam, nec poteſt cantare niſi habeat linguam, ergo tenetur habere linguam: *Opꝰ cōiugale an poſſit ſine pctō exerceri.* *† Etiā ſi ſanctꝰ ſit qui creat ſm̄ Hu.*

et ſm̄ H. peccat homo ex neceſſitate in primis motibus: ⁊ Archi. ita erit q̄s perplexꝰ ſm̄ H. inter veniale qd ſurgit ex p̄mis motibꝰ ⁊ mortale. Nam de primis motibꝰ dicit apoſtolꝰ, ago qd nolo, ⁊ ſurgunt in nobis, ⁊ ſine nobis. de peni. di. ij. inter hec. P. manducator dixit contra: vt no. xij. diſtin. ꝯnubia nerui. † Itē ex hoc ſequeretur q̄ bene faceret et male, q̄ reputat̄ ei ad ſanctitatē ſi reddit debitum: vt. ȷ̄. e. q. ꝑxi. ca. ꝑxi. *p ca. oc. xxvij. q. ij.* *† Cō no. xxij. q. iij. q̄cq̄d.*

d Non poteſt. De facili, ⁊ ideo q̄ dubiū eſt, aq̄ aſpergitur.

e Iniquitatibꝰ, id eſt voluptatibꝰ, iniquitas enim ꝓprie deſignat crimen. de pe. diſt. iij. §. qd autē. ca. ille rex. Uel dic iniq̄tatibꝰ, i. originali peccato ſiue comite: vnde theologi colligunt ex hoc q̄ plura ſunt originalia huiuſmodi. et tunc dic iniq̄tatibꝰ. i. cū iniq̄tatibus. *Originalia ſm̄ aliquos ſunt plura.*

f Uitioꝝ. ſ. improprie. Arg. diſt. iij. ꝑs. xiij. nerui.

g Prohiberi. i. diſſuaderi.

h Qui in igne. Id eſt in ardore cōcupiſcentie, id eſt amplexibus vxoris igneis.

i Neſcit. i. neſcit cōſentire libidini vxoris ſue, ſed reddit debitum vxori exigenti.

k Sed voluptas. Exercende libidinis.

l Qd defleat. Eſt eīm coitꝰ tūc mortale pctm̄ ſm̄ Hu. xxxij. q. iiij. origo. ſed ſi cauſa incontinētie, veniale: vt diſ. xxv, c. q̄ in aliud. §. al's autē ea. xxxij. q. ij. q̄cq̄d. §. his ita. immo ſm̄ nos nec hoc caſu eſt mortale, ſed veniale, ⁊ hoc indicat cum dicit q̄ defleant.

m Tūc autē. Hoc reſpicit principiū huius ca.

Hinc etiā. Hec eſt tertia pars, q. in q̄ ponit tēpora in q̄bꝰ nuptie non ſunt celebrande. Io. de fan.

n Hinc etiā. Hic agit de illo impedimēto qd dicit̄ tēpꝰ feriarū: de quo dicūt q̄dā q̄ impedit contrahendum, ⁊ dirimit iam contractum, quia contrahit̄ contra conſtitutionem eccleſie. j. e. non oportet. ⁊ extra de matri. cōtrac. cōtra inter. ec. c. j. videt̄ in antiqua. Alij melius dicunt q̄ impediat, nō tamē dirimit. argu. ex de matri. cōtra. ꝯtra. inter ec. ca. vlt. in fi. ⁊ ca. penul. ⁊ extra de tēp. ordi. ſane. vnde matrimoniū in quadrageſima non ꝓhibet̄ ꝯtrahi, ſed ꝓhibentur nuptialia conuiuia, ⁊ nuptiales ſolēnitates, ⁊ ſolēnes traductiones, ⁊ carnis cōmixtio: poteſt ergo matrimoniū contrahi in quadrageſima: ſed illa tamē nō debet duci, ſicut ſm̄ leges mulier poteſt tēpore luctꝰ alij viro deſponſari, ſed non tamē traduci: vt. ff. de his q̄ not. infa. ſolet. §. que virum. ⁊ hoc eſt expreſſum extra de fe. capellanus. ar. ad hoc. ff. de ritu nup. ſi quis officium. Nā cum ſolo cōſenſu contrahat̄, cur non ꝯtraheret̄ hoc *Tēpus feriarū vtrū impediat ⁊ dirimat matrimoniū.*

tempore? C.de tranſ.non minorē.et extra de matri.contrac,contra inter.ec.per totum. Jo.

Non oportet in quadrageſima. ¶ Caſus. Precipit hic nequis traducat vxorez in quadrageſima, vel anniuerſaria faciat in quibus cōuiuia fiūt. et qd dicitur ibi nuptias .i. nuptialia conuiuia.

a ¶ Natalitia.nō martyrꝝ,ſed hominū: vel ad literam intelligas.

Non lz. ¶ Caſus. Hic recitatur conſuetudo eccleſie Mediolaneñ.et quarūdam aliaꝝ eccleſiarum que non celebrant aliquē ſolēnitatem in quadrageſima, nec faciūt id qd ſequitur. Uel olī obtinuit, ſed nūc non obtinet.

b ¶ Non licet in q̄drageſima. Hoc de honeſtate dicūt quidam.ff.de ritu nup.ſemper in coniunctionibus.

c ¶ Natales.pōt dici hoc eſſe abrogatum.nam hodie celebrātur bene in q̄drageſima. Uel intellige q non debēt celebrari vt fiant ibi conuiuia,et interſint hiſtriones et mimi qui turpia ꝛc. et huic intellectui cōſonat qd ſequitur: ſed tātum in ſabbato ꝛc. et ſ. e.nec vxorē. Natales vocantur martyrū paſſionū dies q: in eis naſcuntur ad vitam,ꝛ moriūtur mundo.de conſuetudine eſt in eccleſia Mediolanēſi q in quadrageſima nō celebrāt. ✝ de his natalibus habes. C.de proba. neq natales. Et vgili⁹. Meus eſt natalis. Jola ꝛc. Jo.

¶ In diebus q̄drageſime nuptias celebrare non licet.

Non oportet ī quadrageſima aut nuptias vł quelibet natalitia[a] celebrare.

Item ex cōcilio Martini pape.

¶ De eodem.

Non licet in q̄drageſima[b] natales[c] martyꝝ celebrare ſed tm̄ in ſabbato et dñica per commemorationez eoꝝ oblatiōes offerre:ſed nec natalitia,nec nuptias liceat in quadrageſima celebrare.

Item ex cōcilio Jlerdenſi.

¶ De eodem.

Non opz a ſeptuageſima vſq in octauā paſche, ꝛ trib⁹ hebdomadibus[d] añ feſtiuitatē ſcti Joānis baptiſte, et ab aduentu dñi vſq poſt epiphaniā nuptias celebrare:qd ſi factū fuerit ſeparētur[e].

Itē Nicolaus pa.ad cōſulta Bulgaroꝝ. ¶ De eodē.

Nec vxorē ducere, nec cōuiuia facere in quadrageſimali tpe ꝯuenire poſſe vllo modo arbitror.

Hec aūt ſeruāda ſunt ſi vxor conſenſum adhibere voluerit ceterum ſine eius cōſenſu nec cauſa orationis cōtinentia ſeruari dz. Unde Aug.in libro de adulterinis coniugijs.

¶ Niſi ex conſenſu cōi,orōni coniuges vacare nō poſſunt.

Apoſtolus nec ad tempus vt vacent orationi[f] niſi ex cōſenſu[g] voluit coniuges,nec carnali inuicē fraudari[h] debito.

Hinc etiam in ſecundo concilio Arelateñ.legitur.

¶ Niſi ex cōſenſu cōmuni,cōiugatis penitētia non detur.

Penitētiam[i] cōiugatis non niſi ex cōſenſu cōi dandam precepimus.

¶ Queſtio.v.

Quod aūt[k] ſine ꝯſēſu vxoris vir continentiā vouere non poſſit multiſ authoritatib⁹ ꝓbatur. Ait[l] enim Auguſt.ſuper pſal.cxlvi.

¶ Non poteſt vir cōtinentiā ſeruare niſi vxoris teneat conſenſum.

Si dicat vir,cōtinere iā volo:nolo autem vxor non poteſt.qd enim tu vis,nō vult illa.nūquid per cōtinentiam tuam debet illa fieri fornicaria[m]?ſi alij nupſerit te viuo adultera erit.nō vult[n] de⁹ tale damnum tali lucro compenſari.redde debitū: ꝛ ſi non exigis,redde.ꝓ ſatiſfactione[o]

Non oportet. ¶ Caſus. Hic prohibet certis tpibus anni aliquam duci vxorē: ꝛ ſi fuerit traducta ſeparentur ad tempus pro contemptu ad penitentiam.

d ¶ Tribus hebdomadibus. Sed nunquid iſte tres hebdomade ſunt immediate ante feſtū ſancti Joannis? ſubaudi non,ſed cum interuallo inter eas et feſtum : vt extra de fer.capellan⁹.et ponit has duas opiniones.approbat tamen q cum interuallo accipiende ſunt, et incipiunt a diebus rogationum.

e ¶ Separent.ad tps ex̄ de ma.cōtrac.cōtra inter.ec.litere.nō eſt cōtra.ex̄.e.ti.ex lřis.in fi.qr ibi loquit de interdicto eccłie,non de tpe feriato. Uel ibi ꝓhibetur perpetua ſeparatio:hic permittitur ad tempus.

Nec vxorem. ¶ Hec aūt. ¶ Hec eſt quarta pars queſtionis in qua dicitur q nec vir ſine cōſenſu vxoris (nec ecōtra poteſt vacare orōnibus. Jo.de fan.

f Apoſtolus. ¶ Orationi.priuate: vel priuato loco qd facere et incipe velit:ſz ſolēni orōni,miſſe, et tēpori, et officio,ꝛ canonibus, et vniuerſali eccleſie indicto vacare licet:ꝛ dz ꝛ poteſt: vt de ꝯſe.di.ij. oīs hō.3[illegible].q.ij.q̄s ſ̄,diſt.v.ca.iij.

g ¶ Niſi ex cōſenſu. niſi ꝓ ſuccurſu terre ſctē ex̄ de vo.ꝛ vo.redēp.ex multa.in ver. in tanta.

h ¶ Fraudari.ſz quid ſi in eccłia velit vxor debitū exigere a viro.nunq̄d dz ei reddere? H. dicit q ſic.tu contra.✝ ar.ff.ð ſo.qd dicim⁹. Sed q̄d ſi a ſacerdote tpe canonis petat debitū? Jdē dico q nō tenet reddere tūc. ar.xxix.diſt.c.ij.

i Penitentiā. Publicam ſcz ꝛ ſolēnē:ſcz per quam ius alterius leditur.

Quod autem ¶ Hec qō diuidit in quinq partes. Jn quaꝝ pma ꝓbat p ſex authoritates q vir ſine licētia vxoris ꝛ ecōtra nō pōt ꝯtinere, q̄ etiā meret reddēdo debitum. Scda ibi, Tūc ſaluabit. Tertia ibi, q̄ vxorem. Quarta ibi, Māifeſtū. Quīta ibi, Nec illd. J.ð.f.

Coniugale debitū nō eſt in eccleſia reddendum.

✝ Ubi tūc non pñt exire eccleſiaz ſm L.De h⁹ etiā not.ſ̄. xxi.diſ, qm̄.

k ¶ Qd aūt. Hec qō quinta negatiue ſoluit: q: vir non pōt cōtinentiā vouere ſine ꝯſenſu vxoris expſſo vel tacito,niſi ſit ſpōſa nōdū cognita.ex̄ de cōuer.ꝯiuga.ex publico.ꝛ in caſu fornicationis: vt.xxvij.q.ij.agathoſa.

l ¶ Ait em̄. Sup pſal. Laudate dñm qm̄ bonus.

Si dicat vir. ¶ Caſus. Uir ſine conſenſu vxoris non poteſt continere:quia diſplicet deo continentia viri ex qua ſequitur ꝓſtitutio vxoris. reddat igitur quod debet:ſcz exactus.et quod ſibi debitum eſt,nō exigat,et repu̇tabitur pro ſatiſfactione.

Maritus cōtinētiam ſine cōſenſu vxoris vouere nō pōt.

m ¶ Fornicaria.xxvij.q.ij.ſi tu.

n ¶ Non vult.xiiij.diſt.quod ait.

o ¶ Pro ſatiſfactione. Qr reddere debitū meritoriū eſt ſ.e.ſm.xxxij.q.ij.connubia,contra.ſed ibi ſoluitur.